



заедно

ПРЕВАНТИВНО – ИНФОРМАЦИОНЕН ЦЕНТЪР ПО ПРОБЛЕМИТЕ НА НАРКОМАНИИТЕ – СОФИЯ



СОФИЯ СТАНА ЧЛЕН НА ОРГАНИЗАЦИЯТА ЕВРОПЕЙСКИ ГРАДОВЕ СРЕЩУ НАРКОТИЦИТЕ (ЕСАД)
ПОДПИСАН ДОГОВОР ПО ПРОЕКТ „МЛАДЕЖТА В ЕВРОПА - ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ
НА УПОТРЕБАТА НА НАРКОТИЦИ“



МЕЖДУНАРОДЕН ОПИТ
КЕТЕА ОТБЛИЗО



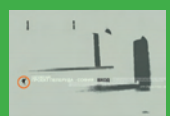
ПРЕВЕНЦИЯ В УЧИЛИЩЕ
ПРОЕКТ „ПОДАЙ РЪКА – ВРЪСТНИЦИ ОБУЧАВАТ ВРЪСТНИЦИ“



ПСИХОАКТИВНИ ВЕЩЕСТВА
ИНХАЛАНТИ



ПСИХИАТРИЯ НА ЗАВИСИМОСТИТЕ
ФАКТОРИ, ВЛИЯЕЩИ ВЪРХУ АЛКОХОЛИЗМА И ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ПСИХОАКТИВНИ ВЕЩЕСТВА ОТ ЖЕНИТЕ



ПРЕДСТАВЯМЕ ВИ:
ПРОЕКТ ПЕПЕРУДА СОФИЯ

Представяме ви новия уебсайт на ПИЦ по ПН - София на адрес www.sofiamca.org

www.sofiamca.org

Превантивно - информационен център по проблемите на наркоманиите - София

За нас:
 Лечение
 Превенция
 Партньорство
 Психоактивни вещества
 Контакти

Екип | Визитка | Анкета

Добре Дошли!

Превантивно-информационният център по проблемите на наркоманиите е общинска специализирана здравна служба, която работи по проблемите на наркоманиите на територията на град София.

Столичният център предоставя възможност за безплатно лечение и консултации при употреба, злоупотреба и зависимост към алкохол, героин и други психоактивни вещества.

Заявки за консултации:
 Всеки делничен ден от **08:00ч. до 18:00ч.**
 Консултиране и лечение се извършва след предварителна заявка на **телефон 944-64-97** или лично на адреса на центъра.

Харесвате ли нашия сайт?
☒ Да!
☐ Не!
☐ Бива го...
☐ Може още...
[Гласувай >>](#) [Резултати >>](#)

Новини
Европейски градове срещу наркотиците
 На 5 юли 2006 г. град София стана член на организацията Европейски градове срещу наркотиците (ЕСАД) - една от водещите Европейски организации, която се застъпва за свободна от

Превантивно - информационен център по проблемите на наркоманиите - София

За нас:
 Лечение
 Превенция
 Партньорство
 Психоактивни вещества
 Контакти

Цели | Конфет | Алкохол | Екстази | Калцийс | Кокаин | Халюцинозени | Героин

Харесвате ли нашия сайт?
☒ Да!
☐ Не!
☐ Бива го...
☐ Може още...
[Гласувай >>](#) [Резултати >>](#)

Новини
Европейски градове срещу наркотиците
 На 5 юли 2006 г. град София стана член на организацията Европейски градове срещу наркотиците (ЕСАД) - една от водещите Европейски организации, която се застъпва за свободна от

Превантивно - информационен център по проблемите на наркоманиите - София

За нас:
 Лечение
 Превенция
 Партньорство
 Психоактивни вещества
 Контакти

Первичен контакт | Лекар | Психолог | Социален работник

Первичен контакт
 В кабинета на Первичен контакт (ПК) се осъществява първата среща на пациента със службата ... [Дал](#)

Лекари
 При пациенти, зависими към алкохол, героин и други психоактивни вещества лечебната програма на центъра включва амбулаторна детоксикация с медицински медикаменти ... [Дал](#)

Психолози
 Всеки пациент може ползва различни психологически услуги в зависимост от неговата мотивация ... [Дал](#)

Програма за социална реинтеграция
 Възстановяване и развитие на социалните умения на пациентите (зависимите лица) ... [Дал](#)

Превантивно - информационен център по проблемите на наркоманиите - София

За нас:
 Лечение
 Превенция
 Партньорство
 Психоактивни вещества
 Контакти

Фото галерия | Мултимедийна програма | Информационна дейност

Мултимедийна програма
 Мултимедийна програма за превенция на употребата и злоупотребата с психоактивни вещества на общинско ниво / първична превенция и ранна интервенция ... [Дал](#)

Информационна дейност
 Центърът издава периодично специализиран бюлетин "Визуал" и други информационни материали по проблемите на наркоманиите ... [Дал](#)

Секретар - координатори
 От края на месец септември 2007 г. към Съвета по наркотици в град-София (СНБ) работят 24 души, които изпълняват длъжността секретар-координатори ...

Превантивно - информационен център по проблемите на наркоманиите - София

За нас:
 Лечение
 Превенция
 Партньорство
 Психоактивни вещества
 Контакти

За контакти:
 Адрес:
 София 1504,
 бул. "В. Левски" № 126
 Телефон:
 (02) 944-64-97
 Факс:
 (02) 940-39-80
 E-mail:
info@sofiamca.org
 Web:
<http://www.sofiamca.org>

Карта на София

ПОДПИСАН ДОГОВОР ПО ПРОЕКТ „МЛАДЕЖТА В ЕВРОПА – ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА УПОТРЕБАТА НА НАРКОТИЦИ“



Официалната церемония по подписването на договора се състоя на 5 юли в столичния хотел „Шератон“.

- Почетен патрон на Програмата е президентът на Р Исландия Н.Пр. Олафур Рагнар Гримсон.
- Актавис Груп – основен спонсор на проекта, дарява 40 000 евро на София.
- Над 2 800 ученици ще бъдат анкетирани през 2006, 2008 и 2010 г.
- Основни изпълнители на проекта – специалисти от Превантивно-информационния център по проблемите на наркоманиите към Столична община под методическото ръководство на Националния център по наркоманиии.

Договор за присъединяване на София към проекта „Младежта в Европа - Програма за превенция на употребата на наркотици“ подписаха на 5 юли 2006 г. кметът на София г-н Бойко Борисов, г-н Йонас Тригвасон - изпълнителен вицепрезидент „Маркетинг и продажби за Централна, Източна Европа и Азия“, Актавис Груп и г-н Дагур Егертсон - член на борда на директорите на ECAD.

На празничната церемония присъстваха много гости, сред които зам. министри, зам. кметове, общински съветници, ръководители на държавни и общински институции и ведомства, представители на неправителствени организации, на полицията, медиите, професионалисти в областта на наркоманиите и др.

„Младежта в Европа - Програма за превенция на употребата на наркотици“ е петгодишен международен проект, иницииран от ECAD. В него са включени повече от 10 европейски градове. Поканата за присъединяване на град София дойде с подкрепата на Националния център по наркоманиии, и лично на неговия директор - д-р Цвета Райчева.



ECAD е една от водещите европейски организации, която се застъпва за свободна от наркотици Европа. Нейната мисия е да разпространява добрия опит и знания в помощ на работата срещу употребата и злоупотребата с наркотици на местно, национално и международно ниво.

„Младежта в Европа“ е програма, която ще обхване международните измерения на работата по превенция, с фокус върху общността – местна и глобална.

В основата на програмата стоят три сравнителни международни проучвания (през 2006, 2008 и 2010 год.) сред 15 – 16 годишни ученици, всяко с извадка от минимум 2 800 ученика във всеки град. Ще се изследва младежкото поведение и употребата на легални и нелегални психоактивни вещества. Ще се идентифицират рискови и протективни фактори. Изследванията ще се проведат в един и същ период през годините и с общ за всички страни инструмент.

Ръководството и координацията на проучванията се осъществява от Университета в Рейкявик и Университета на Исландия в партньорство с изследователи от всички участващи градове. Българският изследовател ще бъде г-н Момчил Василев, директор на дирекция „Национален фокусен център за наркотици и наркоманиии, проучвания и информация“ в Националния център по наркоманиии.

На базата на данните от изследванията, програмата ще планира дейности, които целят активизиране и подкрепа на работата по превенция на местно и на международно ниво. Едновременно с това, ще бъде насърчено участието в дейностите по превенция на самите млади хора, семействата, училищата, полицията, местната общност, неправителствените организации, политиките, медиите.

Координатор по програмата за град София е г-ца Александра Алексова, член на екипа на Столичния Превантивно-информационен център по проблемите на наркоманиите.

Първото училищно проучване е планирано да се проведе в началото на месец ноември тази година.

г-р Дорита Кръстева



KETHEA

КЕТЕА отблизо

*Една от консултантските организации на ООН
по проблемите на наркоманиите*

От 18 до 21 септември 2006 г. български експерти от Националния център по наркомании (НЦН), Държавната психиатрична болница за лечение на наркомании и алкохолизъм – София, Столичната община и сдружение „Майки срещу drogата“ посетиха най-голямата неправителствена организация в Гърция, работеща по проблемите на наркоманиите.

Целта на посещението на българските специалисти бе да се запознаят с историята, философията и целите на дейността на КЕТЕА. Интерес представляваха програмите за превенция, лечение и рехабилитация на терапевтичната общност ИТАКИ в гр. Солун, както и работата с групи със специални нужди – подрастващи, семейства, майки с наркотична зависимост, лица, лишени от свобода и други.

КЕТЕА е най-голямата национална неправителствена организация за лечение на зависими лица в Република Гърция, основана през 1987 г. Към днешна дата тя обхваща повече от 70 организации в цяла Гърция, включващи не само лечебни програми, но и програми за превенция, научни изследвания и обучение. В терапевтичните програми на КЕТЕА има различни центрове: терапевтични общности; програми за ресоциализация; програми за юноши; семейни програми; програми за хора от местата за лишаване от свобода; специализирани програми за алкохолно болни, за клиенти с двойна психиатрична диагноза, за майки; информационни центрове и други.

Лечебните програми на КЕТЕА са от типа „drug free“ – т.е. без използване на лекарства, и се базират на модерни, доказали своята ефективност в научни изследвания, психо-социални интервенции.

Натрупаният опит и добрите резултати правят КЕТЕА една от водещите организации в световен мащаб в лечението на зависимости. Тя е избрана да бъде консултант на ООН по въпросите на лечение на зависимости.

КЕТЕА - ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ И СТРУКТУРИ

Консултативен център

Дейностите на центъра са построени на няколко нива, които имат различни цели:

⇒ **Център за първоначално приемане на клиенти** – центърът разполага с помещения, в които клиентите могат да получат хигиенни, санитарни, битови услуги, както и професионална консултантска помощ от работещите там специалисти.

Не е задължително клиентите да останат в консултативния център и да постъпят в терапевтичната общност.

⇒ **Консултативен център** – основната му цел е да мотивира клиентите за постъпване на лечение в терапевтичната общност. Основен похват на работата е груповият, като съществува строга йерархична структура на нива на групите – всеки клиент постъпва в група от съответното ниво в зависимост от своите лични постижения.

След като един клиент премине процеса на лечение в терапевтичната общност, той е задължен да работи определен период от време в центъра за първоначално приемане на клиенти.

Терапевтична общност „ИТАКИ“

„ИТАКИ“ е първата терапевтична общност в Гърция, която е създадена през 1983 г. в гр. Солун. Тя е разположена на голяма площ, върху която се намират:



административни сгради, жилищни помещения за клиентите с капацитет 70 човека, зъболекарски кабинет, печатница, дърводелска работилница, работилница по приложни изкуства и керамика, обработваема земя и др. В някои от тях работят клиентите на общността. Чрез участието си в тези дейности те усвояват знания и умения, които им помагат в по-нататъшния процес на ресоциализация и социална реинтеграция – обучение, усвояване на професия и намиране на работа.

В общността се приемат пълнолетни лица, злоупотребяващи с и/или зависими към психоактивни вещества. Използват се различни терапевтични методи и техники, основани на взаимопомощ и поемане на отговорност, научаване на нови социални умения, промяна и усъвършенстване на поведението в социалната среда.

Терапевтичната програма „ИТАКИ“ се финансира с държавни и собствени средства, получени от продажбата на продуктите, произведени в общността. Настанените за терапия лица не заплащат такса. Част от разходите по лечението на зависими от наркотични вещества и алкохол се покриват от здравната осигуровка на лицето.



Център за ресоциализация

Клиентите идват в центъра за ресоциализация след като приключи лечението им в терапевтичната общност. Към центъра има т.нар. „защитени жилища“. Продължителността на ресоциализацията е една година. През този период се извършва терапевтична работа в групи. Основна цел е клиентите да се научат да поемат отговорност за собствения си живот.

Програмата на центъра е изградена на нива, като отговорностите на личността се увеличават постепенно и са свързани не само със собствения живот, но и с живота в „защитеното жилище“. Крайната цел е клиентът да си намери постоянна работа, жилище и да създаде свой социален кръг от познания извън общността.

Дневен център за тийнейджъри

Дневният център за тийнейджъри е образователна програма, която цели промяна на нагласите и на житейския стил, мотивация за връщане в училище, предотвратяване на развитието на процеса към зависимост. В центъра за тийнейджъри участват и родители, като работата с тях е насочена към промяна на семейната среда.



Център за семейно консултиране и подпомагане

Работи се не само със зависимия член от семейството, но и с останалите членове – прилага се т.нар. системен подход, в който семейството се разглежда като система от съществуващите между членовете взаимоотношения. Основното разбиране е, че състоянието на който и да е член от семейството неизбежно оказва влияние върху останалите членове. В този смисъл работата само с идентифицирания клиент няма да бъде ефективна, ако в нея не се включат и хората, които са най-близо до него в ежедневието му живот.

Целта е мотивиране на членовете на семейството за оказване на непрекъсната подкрепа; даване на информация за възможните рискове за клиента, преминал лечение; запознаване с поведенчески модели, които утвърждават промяната в стила на живот и синхронизират потребностите на клиента с тези на останалите членове на семейството.

В центъра се извършва и консултиране на двойки, в които единият от партньорите е зависим.

Част от работата на този център е насочена към братята и сестрите на зависими, които често са обособени в отделна група със свои специфични потребности.

Програма за зависими родители

Програмата за зависими родители е отворена (без жилищни помещения за клиентите), извършват се консултации и лечение на зависими родители, като

Младежка програма на територията на район „Витоша” - София

„ПОДАЙ РЪКА - ВРЪСТНИЦИ ОБУЧАВАТ ВРЪСТНИЦИ”

Проект на ученици от 2-ро СОУ „Акад. Ем. Станев” под методическото ръководство на Превантивно-информационния център по проблемите на наркоманиите - София (ПИЦ по ПН)



Под мотото „Превенция днес, за да сме здрави утре!” през месец март 2006 г. стартира проект „Поддай ръка - връстници обучават връстници”. Проектът се финансира от Държавната агенция за младежта и спорта - програма „Младеж” към ЕС и се реализира под методическото ръководство на ПИЦ по ПН - София. Той е разработен от ученици на 2 СОУ „Акад. Ем. Станев” по подхода „Връстници обучават връстници”.

От 2003 г. 2-ро СОУ е един от партньорите на ПИЦ по ПН в Програмата за превенция на рисковото поведение по подхода „Връстници обучават връстници”.

На едно от заседанията на Ученическия парламент на 2 СОУ членовете на клуб „SOS-приятели”, които са обучени неформални лидери, направиха предложение да споделят положителния си опит в областта на превенцията на рисковото поведение и употребата на наркотични вещества със своите връстници.

Мотив бе фактът, че много млади хора злоупотребяват с алкохол, цигари и други психоактивни вещества, без да се замислят за последиците.

Проектът обхваща учениците от шести клас на пет районни училища на територията на р-н „Витоша”: 5 ОУ- кв. Павлово, 52 ОУ- кв. Бояна, 50 ОУ - кв. Драгалевци, 64 ОУ- кв. Симеоново и 2 СОУ „Акад. Ем. Станев”, както и деца, употребявали наркотици, на които са наложени възпитателни мерки по чл.13, ал.1 от ЗБППМН.

Проектът се осъществява от Ученическия парламент на 2 СОУ и групата „SOS-приятели”. Той е одобрен от педагогическия съвет, ръководството на училището и училищното настоятелство.

Основните цели са:

- повишаване информираността на младите хора за въздействието и рисковете от употребата на психоактивни вещества;



- изграждане на умение за информиран личен избор;
- развитие на творческите способности и личността на младите хора чрез повишаване на знанията им по темата и приобщаването им към грижата за своите връстници;
- активно ангажиране на обществеността, родителите и учителите при изпълнението на програмата;
- превенция на употребата на алкохол, цигари и наркотици. Съпричастност и подкрепа от местните власти.

Очакванията са дейностите по проекта да съдействат за намаляване проявите на рисково поведение и утвърждаване на здравословен начин на живот сред младите хора от р-н „Витоша“.

Осъществени дейности по проекта:

- на 06.03.2006 г. се състоя работна кръгла маса с директорите на включените в него училища, местните власти и подкрепящата организация-консултант (ПИЦ по ПН-София), на която се договори работната програма;
- през март и април 2006 г. се проведеха петте тренингови модула по подхода „Връстници обучават връстници“;
- на 31.05.2006 г. (Световен ден за борба с тютюнопушенето) бе организиран конкурс за плакат и рисунка на тема: „Аз казвам „Не“ на употребата на алкохол, цигари и наркотици“;
- на 01.06.2006 г. се проведе спортен празник с участието на целевите групи от петте училища;
- на 15.06.2006 г. бе организирана акция за почистване на училищните дворове от угарки под мотото „Да обявим война на фасовите“!
- „Ваканционна говорилня“ - предложи и разработи идеи за свободното време на учениците с цел превенция на употребата на цигари, алкохол и наркотици;

- създадени бяха младежки клубове по училищата, които осъществиха идеите и инициативите от „Ваканционната говорилня“.

През месец октомври проектът приключва и учениците работят върху обобщението, анализа и оценката на дейностите му. Той се финализира със създаването на мултимедийен продукт.

Нашият проект допринесе за:

- подобряване на информираността на младежите в района за рисковете от употребата на психоактивни вещества;
- повишаване на тяхната компетентност и самочувствие, че всеки може да допринесе за оптимизиране на живота в общността чрез адекватен и правилен избор на собствено поведение;
- популяризиране на младежкия положителен опит в областта на превенцията на употребата на психоактивни вещества;
- чувствително намаляване на противообществените прояви на деца, свързани с употребата на психоактивни вещества;

С приобщаване на училищата, местните власти и МВР като институции към работата по превенция на рисковото поведение, проектът придоби широк обществен отзвук.

Проектът „Подай ръка - връстници обучават връстници“ подпомогна местната общност да изгради политика, която включва младежкото участие в обществения живот, както и да разшири обхвата на програмите за превенция на рисковото поведение на местно ниво.

Проектът е част от Европейската младежка програма в областта на неформалното образование и утвърждаването на здравословен начин на живот чрез спорт и творчески дейности, за изграждане на активно гражданско съзнание.

Маруся Топалова
педагогически съветник



⇒ от 5-а стр.

основната цел е подобряване на психологическия климат в семейството и взаимоотношенията между двамата партньори, между родителите и детето/децата, както и между двамата партньори и техните собствени родители. Важна задача е и мотивирането на семейството за подобряване на собственото социално и финансово състояние, за осигуряване по-добро бъдеще на децата.

Център за работа с лица, лишени от свобода

Насоките за работа с лица, лишени от свобода са детерминирани от условията на обществената, правната и социална система в страната. С лица, лишени от свобода и злоупотребяващи и/или зависими към психоактивни вещества се работи чрез индивидуална или груповата терапия, която се провежда в съответната институция за лишаване от свобода. Целта на тази програма е да мотивира личността за включване в терапевтичните програми на КЕТЕА.

Програма за зависими лица, изтърпели наказание в места за лишаване от свобода

Програмата за зависими лица, изтърпели наказание в места за лишаване от свобода включва лечение, превенция на рецидив, мотивация за намиране на работа и създаване на здрав социален кръг от познания.

Отдел „Проучване, анализ, документиране и съхранение на данни“ в терапевтичната програма „ИТАКИ“

Този отдел е създаден през 1996г., с цел да подпомага провеждането и приложението на различните услуги, предлагани в терапевтичната програма.

Основните дейности, които се извършват в този отдел са: събиране, проследяване, количествен и качествен анализ на данните, свързани с функциите на терапевтичната програма като цяло; описване и проследяване на клиничната информация за клиентите; оценка на предлаганите услуги на клиентите и техните семейства; участие в по-мощни проучвания, насочени към феномена „зависимост“, осъществявани в сътрудничество с гръцки и/или чуждестранни партньори.

За събиране на клинични данни най-често се използват: индикатора „Търсене на лечение“, който включва социо-демографски характеристики; EuroASI - въпросник, който проучва основните аспекти от живота на отделната личност; индекс на тежестта на зависимост и индивидуално определяне на вида на терапията, от която се нуждае съответният клиент.

Отделът осигурява защита на конфиденциалността на клиничните данни за клиентите на терапевтичната програма. Събраната информация се предоставя на всички останали центрове от терапевтичната програма.

д-р Цвета Райчева, директор на НЦН
Елира Нешева, експерт към НЦН

ИНХА

(продължение от миналия брой)

Последици от употребата на инхаланти

Злоупотребяващите с инхаланти са подложени на риск от многобройни сериозни здравословни усложнения.

Продължителното вдишване на висококонцентрирани вещества, които се намират в разтворителите и аерозолите, може да причини аритмия, ускорен пулс, да доведе до сърдечна недостатъчност и смъртен изход в разстояние на няколко минути след употребата. Този синдром е известен като „внезапна смърт от вдишване“ и може да се предизвика дори от единично продължително вдишване на инхаланти от иначе здрави млади хора.

Внезапната смърт е свързана със злоупотребата с бутан, пропан и веществата, които се намират в аерозолите.

Злоупотребата с инхаланти може да причини смърт и от:

- **асфиксия** – повтарящото се вдишване води до висока концентрация на изпаренията от веществата, които изместват наличния кислород от белите дробове;
- **задух** – при блокиране на въздуха, който влиза в белите дробове при вдишване на изпарения от хартиени или найлонови торбички;
- **конвулсии или припадъци** – предизвикват се от абнормни електрически разряди в мозъка;
- **кома** – тежко разстройство на съзнанието, при което остават само най-важните витални функции;
- **задавяне** – получава се при вдишване на повърнати материи след употреба на инхаланти;
- **фатални травми** – получават се при инциденти след интоксикация с инхаланти, напр. при шофиране.

Изследванията показват, че инхалантите са екстремно токсични. Най-значимият токсичен ефект от хроничното излагане на инхаланти е продължителното увреждане на голяма част от мозъка и други части на нервната система. Хроничната злоупотреба с летливи разтворители, като толуена, уврежда предпазната капсула около нервните фибри в мозъка и периферната нервна система. Това обширно разрушаване на нервните фибри е клинически подобно на това, което се наблюдава при

ЛАНТИ

неврологични заболявания като множествената склероза.

Невротоксичните ефекти от продължителната злоупотреба с инхаланти включват неврологични синдроми, които са резултат от увреждането на части от мозъка, включени в контролирането на когнитивните (познавателните) способности, движенията, зрението и слуха. Когнитивните нарушения може да са в диапазона от лека недостатъчност до тежка деменция. Други невротоксични ефекти може да бъдат затруднения в координацията на движенията, спазми на крайниците и загуба на чувствителността, слуха или зрението.

Хроничната злоупотреба с инхаланти може да предизвика значими увреждания на сърцето, белите дробове, черния дроб и бъбреците. Някои увреждания, предизвикани от злоупотребата с инхаланти може да бъдат частично обратими, когато се спре употребата на инхаланта. Но при тежка, повтаряща се и продължителна злоупотреба повечето синдроми са необратими.

Злоупотребата с инхаланти по време на бременността може да изложи плода на голям риск от пренатални увреждания. Изследвания при животни показват, че употребата по време на бременността на толуен или трихлоретилен може да доведе до намалено тегло при раждане, редки заболявания на костно-двигателния апарат и забавено нервно-психологическо развитие. Все още обаче не е възможно да се направи връзка между специфично вещество и специфично увреждане на плода.

Специфичен риск за злоупотребяващите с нитрити

С нитрити злоупотребяват основно юноши и възрастни, за които е типично търсенето на увеличаване и подобряване на сексуалните функции и изживявания. Изследвания показват, че злоупотребата с нитрити с такава цел често е свързана с практикуването на рискови сексуални контакти. Това води до повишена опасност от заразяване и разпространяване на болести, предавани по полов път, вкл. ХИВ/СПИН и хепатити.

Изследвания при животни показват, че може би злоупотребата с нитрити има връзка с развитието и прогресирането на инфекциозни заболявания и тумори. Забелязва се, че вдишването на нитрити действа върху клетките на имунната система и това води до недостатъчност на механизмите, по които тя

се справя с инфекциозните заболявания. Скоросни изследвания откриват, че дори относително малък брой взимания на butyl nitrite може да предизвикат драматично покачване на заболяемостта от тумори при животни.

Рискове от употребата на обичайните инхаланти

Amyl nitrite, butyl nitrite („попъри“) - синдром на внезапна смърт от вдишване, подтисната имунна функция, увреждане на еритроцитите (червени кръвни клетки), което води до нарушено снабдяване с кислород на жизненоважни органи и тъкани.

Benzene (намира се в бензина) - увреждане на костния мозък, нарушена имунна функция, повишен риск от левкемия, токсичен ефект върху репродуктивните функции.

Butane, propane (намира се в запалки, спрейове за коса и спрейове с бои, в газови бутилки за използване в бита) - синдром на внезапна смърт от вдишване, сериозни изгаряния (поради високата запалимост на тези газове).

Freon (използва се в хладилниците) - синдром на внезапна смърт от вдишване, дихателни обструкции и смърт (предизвиква се от внезапното изстудяване на дихателните пътища), увреждания на черния дроб.

Methylene chloride (намира се в разтворители за боя, препарати за почистване на боя и мазнини) - намаляване на кислород-пренасящия капацитет на кръвта, промени в миокарда (сърдечния мускул) и пулса (сърдечната честота).

Nitrous oxide („райски газ“), hexane - смърт от кислородна недостатъчност в мозъка, промяна във възприятията и двигателната координация, спазми на крайниците, загуба на чувствителността, краткотрайни промени в съзнанието, причинени от промени в кръвното налягане, подтискане на функцията на сърдечния мускул.

Toluene (намира се в бензина, разтворители за боя, препарати за почистване на боя и коректори) - мозъчни увреждания, когнитивна недостатъчност, загуба на координация, нарушение на равновесието, спазъм на крайниците, загуба на слуха, увреждане на черния дроб и бъбреците.

Trichlorethylene (намира се в препаратите за почистване на петна и отстраняване на мазнини) - синдром на внезапна смърт от вдишване, чернодробна цироза, нарушения в репродуктивната функция, увреждания на слуха и зрението.

Д-р Рагослав Райчев

Използвана литература:

NIDA Research report series: Inhalant abuse

ФАКТОРИ, ВЛИЯЕЩИ ВЪРХУ АЛКОХОЛИЗМА И ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ПСИХОАКТИВНИ ВЕЩЕСТВА ОТ ЖЕНИТЕ

ГЕНЕТИЧНИ ФАКТОРИ

Научните изследвания за съществуването на генетична предразположеност за появата на алкохолизма се разширяват все повече. Доказват се разлики в наследствените модели между половете. Някои изследвания, сравняващи идентични близнаци с братя-близнаци показват значимостта на генетичните фактори. Проучване, направено с мъжки двойки близнаци потвърждава генетичното влияние както при алкохолните привычки, така и при развитието на алкохолизма.

Според последни резултати влиянието на околната среда има голямо значение за промяната на наследствените влияния върху/сред употребяващите алкохол жени. Докато сред неомъжените близначки генетичните фактори определят 60% от склонността им към употреба на алкохол, то при омъжените този процент спада под 30. Това е резултат от брачното съжителство и алкохолните навици на съпруга, влияещи върху тези на жената.

Клиничният опит при жени, използващи наркотични вещества, разкрива подобен модел. Жените често биват запознавани с доставчиците на наркотици от техните партньори – мъже. По-нататъшното им поведение и проблемите, свързани с употребата на ПАВ до голяма степен са повлияни от техните съпрузи. Затова и успехът от лечението често зависи от мотивацията и сътрудничеството на пациента да се откъсне от своя партньор и двамата да започнат лечение едновременно.

ПСИХОЛОГИЧНИ ФАКТОРИ

Има различни тези относно ролята на психологичните фактори в етиологията на заболяванията, свързани със зависимостите.

При пациенти, зависими от психоактивни вещества, в повечето случаи се откриват изначални психологични отклонения.

Жените по принцип са по-податливи на депресивни реакции, с по-високо ниво на раздразнимост и с по-слаби възможности за самооценка. Мъжете демонстрират по-често антисоциално поведение. Разграничаването на съществуващи преди пристрастяването патологични отклонения от придобитите като следствие от зависимостта, е много трудно.

Пристрастените към алкохола или наркотични вещества жени са имали по-често ниско самочувствие и по-занижени възможности за възприемане на преподавания учебен материал. Те са търсили сигурност в алкохола, за да се освободят от стеснителността или срамежливостта, но постепенно са се прирастали, което ги е довело до нови проблеми.

Особено внимание трябва да се обърне на жените с ниско самочувствие в млада възраст, склонни да посегнат към бутилката, за да се почувстват по-сигурни и по-весели.

Важен патологичен фактор са психичните травми. В тези случаи жените алкохолички се възприемат като жертви. Те споделят, че проблемите с алкохола са резултат от сексуално насилие от страна на по-възрастни мъже по време на детството им. Други са израснали в семейства на алкохолици, но за разлика от общоприетите представи, в повечето случаи не бащата е бил насилникът, а по-скоро липсата на

защита и загриженост от негова страна е довело до ситуации, в които те стават жертва на подобно насилие.

Пристрастяването към алкохол и други психоактивни вещества е четири пъти по-често срещано при жени, преживели сексуален тормоз.

Трети психологичен фактор за развитието на зависимост е така нар. двойна диагноза (наличие на психиатрично заболяване и злоупотреба с ПАВ). Около 20% от жените с диагноза алкохолизъм или зависимост към ПАВ са имали преди това и диагноза депресия, докато при мъжете това се среща само при 5% от случаите. Фактът, че при повечето жени, страдащи от зависимост има и друго психично отклонение поражда въпроса за връзката между двете явления. Същността на тази връзка не е разгадана още, но честата ѝ проява подчертава нуждата от превантивни мерки, особено спрямо жени с установени афективни отклонения и вторични симптоми на зависимост. Ефикасната и навременна намеса може да предотврати вторичното развитие на зависимостта, което ще помогне и в лекуването на депресията.

Други паралелни диагнози при жени, страдащи от зависимост към психоактивни вещества са: тревожни разстройства (неврози), сексуални разстройства, анорексия (невротично безапетитие), булимия (вълчи апетит) и разстройство на личността. Броят на мъжете е по-висок само при две от паралелните диагнози: антисоциални личности и патологична склонност към хазарт. Тези смущения се срещат също и при жени, зависими от алкохол и други психоактивни вещества. Прецизната диагностика в тези случаи е от решаващо значение за лечението.

СОЦИОКУЛТУРАЛНИ ФАКТОРИ

Без съмнение, социокултуралните фактори оказват своето влияние върху поведенческите модели на пристрастените към алкохол и ПАВ жени. Социалните норми и общественото мнение са нож с две остриета. От една страна, те са основна пречка за откриването и поставянето на правилна диагноза и лечение. Преобладаващото негативно отношение в обществото към хората, зависими от психоактивни вещества допринася за превръщането им в жертви на собствените им слабости. От друга страна, общоприетите представи, че жените трябва да пият по-малко и по-рядко от мъжете донякъде предпазва слабия пол от тези фатални зависимости.

Жените, пристрастени към алкохол и други ПАВ са тройно порицани в съвременното общество.

Първо, те както и мъжете, зависими от алкохол, биват порицавани за липса на морални качества, най-вече воля. В случаите, когато става въпрос за болестно състояние се приема, че те самите са го предизвикали.

Второ, тъй като моралните изисквания към жените са по-високи от тези към мъжете, обвиненията срещу тях са по-сериозни. Това разбиране, свързано с по-високи морални норми, които жените трябва да спазват в сравнение с мъжете, има своята дълга предистория в западните култури и начин на мислене и е обобщено още от Имануел Кант през 1798 г. Едно поведение, считано за присъщо на представителите на силния пол, при жените може да се приеме за скандално, ако те се опитат да си го позволят. Например, изразът „Пиян като лорд“, характерен и при-



еман в западната цивилизация, просто няма своя еквивалент за женски род – „Пияна като лейди“.

Третият, най-вреден аспект на общественото порицаване е свързан със сексуалното поведение на пияните жени и датира още от времето на древните римляни. Социална стигма е, че алкохолът прави жените по-достъпни. Въпреки че едно общо изследване върху популацията от почти хиляда жени не откри значими доказателства, че алкохолът има такъв ефект, стереотипът на промискуитетната пиеща жена е дълбоко вграден в съвременното мислене. Това обаче е не само неточно, но и опасно – още повече, защото резултира в подкрепата на сексуалната виктимизация на пиещите жени.

Значително по-голям е броят на жените, страдащи от алкохолизъм, които стават жертви на престъпления с насилие в сравнение със здравите. Жените алкохолички значително по-често са подложени на насилие от страна на съпрузите си – от словесни обиди до сериозни побои.

Обществото има склонност да обвинява жертвата на изнасилване, ако тя е под влияние на алкохол по време на престъплението, докато алкохолизирането на извършителя често намалява представата за неговата отговорност.

Практическият резултат от тази социална стигма спрямо жените алкохолички и зависими от наркотици е, че те се крият. И реагират спрямо собствените си проблеми с вина и срам. Жената е склонна да пие алкохол и да употребява дрога когато е сама, често пъти в изолацията на своята кухня или спалня. Поради тази причина проблемите, свързани с употребата на алкохол и ПАВ от зависимите жени дълго време не се забелязват от техните семейства и приятели. Жената може да потърси медицинска помощ поради появилите се по-късно многобройни здравословни проблеми, нервност, безсъние. В същото време стереотипът на жената алкохоличка и наркоманка, смятана за „паднала жена“, е причина здравните работници да не подозират тези диагнози при своите добре облечени и социално компетентни жени – пациентки.

Неразпознаването на проблемите, свързани с алкохола и наркотиците в ранния стадий на тяхното развитие има многобройни вредни последици.

Жени във фертилна възраст със зависимост към алкохол и ПАВ могат да възпроизведат потомство със сериозни увреждания при раждането, ако тяхната болест остане неразпозната. Лекарите, които не диагностицират зависимостта симптоматично, лекуват тези жени за многобройни физически и емоционални прояви на зависимостта, често пъти предписвайки седативни средства и слаби транквиланти. От своя страна, тези медикаменти може да причинят допълнителна зависимост от лекарства без да бъде прекъснат основния процес на болестта.

Накрая, едно закъснение при поставяне на диагноза-та често става причина пациентката да развие физически, психични и социални усложнения, характерни за късния стадий на заболяването, което прави същинското лечение по-трудно и по-малко успешно.

Д-р Георги Коев

IV балканска конференция на ECAD

„СЪЗДАВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА БАЛКАНСКА МРЕЖА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА УПОТРЕБАТА НА НАРКОТИЦИ“



гр. Бургас,
5 – 6 октомври 2006 г.

За втори път община Бургас бе домакин на международна конференция на градовете – членки на ECAD /Европейски градове срещу наркотиците/. На тазгодишния форум присъстваха представители на държавни и общински институции, неправителствени организации, медии.

С приветствие към участниците и гостите се обърна кметът на гр. Бургас – г-н Йоан Костадинов. Той изрази своята позиция за обединяване усилията на гражданското общество за ограничаване на влиянието на наркотиците. Аудиторията бе приветствана и от изпълнителния директор на ECAD г-н Томас Халберг, който заяви готовността на ECAD да подкрепя усилията на градовете, противодействащи на наркоманията.

По време на заседанията бяха представени: националната програма за превенция, лечение и рехабилитация; работата на полицията в бургаска област – тенденции и практики; опита на неправителствения сектор в сътрудничеството му с общинските власти по превенция на употребата на наркотици в училищна среда; вторични превантивни програми за намаляване на щетите от употребата на наркотици; идеи за формиране и водене на политика в областта на зависимостите и други теми.

Превантивно-информационният център по проблемите на наркоманиите – София (ПИЦ по ПН) участва с доклад на тема: „Работата на Превантивно-информационните центрове и тяхното място в превенцията на наркотичните зависимости в България“, в хода на който бяха представени дейностите на ПИЦ по ПН-София. Добрите практики и превантивните програми, реализирани успешно от мултидисциплинарния екип на Центъра, представляваха интерес за експертната международна и местна аудитория.

В края на конференцията бе обсъдена необходимостта от централен офис на ECAD за балканските страни, който да координира балканската мрежа за превенция на употребата на наркотици.

Град Бургас бе избран за балкански офис, който ще се ръководи от председателя на Областния съвет по наркотични вещества в града д-р Ивайло Димитров.

IV балканска конференция на ECAD допринесе за изграждането на професионални взаимоотношения между правителствени и неправителствени структури и предостави възможността да се заимства от добрите практики на международни и местни програми.

Е. Пейчева,
психолог в ПИЦ по ПН

ПРЕДСТАВЯМЕ ВИ:

ПРОЕКТ ПЕПЕРУДА СОФИЯ

Проект Пеперуда София е програма за хора с дезадаптивни поведенчески разстройства.

Участниците в програмата са мъже и жени с девиантно поведение, зависимост към психоактивни вещества (ПАВ), психогенни хранителни разстройства, патологично влечение към хазарт.

Участниците в програмата получават подкрепа за постигане на един пълноценен и удовлетворителен за тях начин на живот, като се работи едновременно с човека, социалната среда и зависимостта.

Продължителността на програмата за рехабилитация и социална реинтеграция на Проект Пеперуда София е дванадесет месеца - интензивни девет месеца и три месеца периодични срещи за поддържане на промяната.

Програмата на Проект Пеперуда София е направена така, че участниците в нея да могат да влязат в адаптивна социална роля (учащ се, студент, работещ) и същевременно да бъдат подкрепяни в програмата.

Какво включва програмата на Проект Пеперуда София?

Всяка седмица участниците в програмата имат индивидуални срещи с психолог, индивидуални срещи с референт и групови срещи. Родителите, близките или настойниците на участниците също имат групови и индивидуални срещи с информативен характер.

В месеца участниците имат групи за емоционално съзряване и семейни консултации, както и задължително тестване за психоактивни вещества.

Важно!

Приемането на нови участници в програмата и консултиране става с предварителна уговорка по телефона.

За контакти:

1000 София, ул. „Граф Игнатиев“ № 7-Б,
тел: (02) 988 55 53, 0898 420 831,
0898 205 990, 0888 883 333



оценка на нуждите

оценка на тежестта на проблема и адекватните терапевтични интервенции, при нужда - преназначаване;

индивидуален план

планиране на индивидуална програма, свързана с тежестта на зависимостта, ресурса на участника, социалното положение и подкрепа;

изготвяне на дневен режим

съобразен с индивидуалния план на участника в програмата;

групови срещи

насочени към превенция на рецидив, емоционално съзряване, социални умения;

консултации с психолог

достигане на автономност чрез научаване на умения за общуване, стратегии за справяне, решаване на проблеми, емоционално съзряване;

регулярни срещи с референти

стратегии за справяне с желанието за употреба, превенция на рецидив, работа по индивидуалния план;

фамилни срещи

работа със семействата и поддържащата среда;

тестване за ПАВ

минималното уринно тестване е 10 пъти в месеца (за алкохол също).

Издава:
Превантивно-информационен център по проблемите на наркоманиите към Столична община
Директор и главен консултант: д-р Дорита Кръстева
Редактор: Светлана Лесева
ISSN 1311-9567

София 1504,
бул. "Васил Левски" 126
тел.: (02) 944 64 97, факс: (02) 943 39 80
e-mail: sofiamca@online.bg
www.sofiamca.org
Предпечат и печат: "Найс АН" ЕООД